

Aloite perhehoidon strategian/ohjelman kehittämisestä ja toimeenpanosta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on tällä hetkellä maan pisimmät jonot ikääntyneiden palveluihin, ja kotihoidon kuormitus on kasvanut merkittävästi. Hyvinvointialueen tavoitteena on lisätä kevyempiä asumispalveluja, vahvistaa kotiin annettavia palveluja sekä purkaa pitkiä palvelujonoja. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vaikuttavia, inhimillisiä ja kustannustehokkaita ratkaisuja.

Perhehoito on kaikenikäisille ja erityisryhmille hoivamuoto, joka tarjoaa mahdollisuuden asua tavallisessa kodissa, joko perhekodissa tai omassa kodissa perhehoitajan tuella. Se on inhimillinen, turvallinen ja resurssiviisas vaihtoehto, joka tukee sekä asiakkaiden että heidän omaistensa hyvinvointia, sekä siirtää jopa poistaa raskaampien palveluiden tarvetta.

Perhehoidon vaikuttavuus sekä inhimillisesti että taloudellisesti on omaa luokkaansa. Perhehoidon avulla saadaan myös vapautettua raskaamman hoidon paikat niitä oikeasti tarvitseville.

Perhehoidon monimuotoisilla vaihtoehtoilla voitaisiin mahdollistaa omaishoitotilanteiden tuki ja vapaiden käyttö.

Pohjois-Karjala on ollut aiemmin valtakunnallinen edelläkävijä aikuisten perhehoidossa. Hyvinvointialueuudistus ja palvelurakenteen muutokset ovat kuitenkin heikentäneet kehittämisen jatkuvuutta ja luoneet epävarmuutta perhehoidon asemaan.

Perhehoidon potentiaali on huomattavasti nykyistä suurempi – ja on selkeästi nähtävissä, että **perhehoitoa voidaan kasvattaa huomattavasti, kun perhehoidon epäkohtiin puututaan ja esimerkiksi asiakasohjauksen prosessit saadaan sujumaan johdonmukaisesti ja ennakoitavasti**. Perhehoitajien rekrytointi ei ole este: uusia perhehoitajia löytyy, kun perusasiat – tuki, toimeentulo, ohjaus ja käytännöt – ovat kunnossa ja luottamus järjestelmään palautuu.

Alueemme haasteita perhehoidon saralla on tällä hetkellä se, etteivät olemassa olevien perhekotien paikat täyty. Yhtenä syynä tähän on sähköisen järjestelmän puute asiakkaita ohjaavilta työntekijöiltä. Perhehoito on oma erityinen palvelu, johon ei uusi Apt-järjestelmämme taivu, vaan siihen tarvitaan omansa. Tämä tieto estää uusia ihmisiä aloittamasta perhehoitajina, toimeentulon ollessa epävarmaa.

Pohjois-Karjalassa on kehitetty jo hyviä uusia toimintatapoja perhehoidon vahvistamiseksi, mutta ne käytänteet ovat resurssipulan vuoksi melko pistemäisiä ja irtonaisia. Nyt olisi syytä koota nämä käytänteet sekä havaita ns. puuttuvat palaset, että pääsemme perhehoidon strategian avulla tavoitteelliseen perhehoidon kehittämiseen, joka etenee johdonmukaisesti ja huomioi koko kokonaisuuden.

1. SDP:n aluevaltuustoryhmä esittää, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue käynnistää **perhehoidon strategian/kehittämisohjelman** valmistelun ja toimeenpanon, jonka tavoitteena on:
2. **Vakiinnuttaa perhehoito osaksi pysyvää ja yhdenvertaista palvelurakennetta** kaikilla hyvinvointialueen palvelualueilla, selkeiden tavoitteiden, riittävän budjetoinnin, pysyvien rakenteiden sekä prosessien avulla.

3. **Laajentaa ja monipuolistaa perhehoidon käyttöä** oikea-aikaisiin palvelutarpeisiin perustuen. Perhehoidolle luodaan yhtenäiset ja toimivat prosessit, tuki ja seuranta, joilla turvataan asiakkaiden ohjautuminen oikea-aikaisesti perhehoitoon niin, ettei siellä ole tyhjiä paikkoja. Tällä voidaan myös arvioida palvelun vaikuttavuutta, asiakas- ja perhehoitajakokemuksia sekä osoittaa perhehoidon tuottamia vaikutuksia.
4. **Lisätä perhehoitajien määrää ja parantaa heidän edellytyksiään onnistua tehtävässään**, vahvistamalla rekrytointia, valmennusta, taloudellista turvaa, tukea sekä asiakasohjauksen rakenteita/keinoja. Perhehoidolle tarvitaan **oma sairaanhoitaja malli**, jonka yhteistyöllä turvataan sekä perhehoitajan että perhehoidon asiakkaan tarpeita sekä tukea.
5. **Vahvistaa perhehoidon näkyvyyttä, tunnettuutta ja vetovoimaisuutta** suunnitelmallisen viestinnän, rekrytoinnin, koulutuksen ja yhteistyön avulla. Myös alueen sote- henkilöstölle tarvitaan tietoa perhehoidon mahdollisuuksista.

Aloitteen tavoitteena on myös varmistaa, **että jokaisella alueen asukkaalla olisi tasavertainen mahdollisuus turvalliseen ja yhteisölliseen hoivaan kodissa mahdollisimman kauan.**

Virve Mikkonen, SDP:n aluevaltuustoryhmän puheenjohtaja

Joensuussa 9.12.2025

Pohjois-Karjalan SDP:n aluevaltuustoryhmä